

سفر به وقت استانبول؛ از عاشورا تا اربعین

گفت‌وگوی خبرنگاری حوزه با مدیر مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} در استانبول

از ما بسیار می‌پرسند که چطور شده، با اینکه غربی‌ها در استانبول و ترکیه سرمایه‌گذاری کرده‌اند؛ اما نتوانستند، روحیه جوانان و اسلام‌گرایی را در آنجا ریشه‌کن کنند؟ درست است که ظاهر ترکیه خراب شده بود؛ اما ما توانستیم با مساجد و نماز جمعه ریشه مذهب و اسلام‌گرایی را حفظ و تقویت کنیم. حجت‌الاسلام انورشاه رحمانی، مدیر مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} در استانبول ترکیه است. در ادامه، صحبت‌های وی در گفت‌وگو با خبرنگاری حوزه را باهم می‌خوانیم که حاوی مطالب جالبی درباره نوع کار فرهنگی در غرب و اروپا می‌باشد.

ه در ابتدا خودتان را معرفی کنید و بفرمایید که چه سالی برای تحصیل به ایران آمده بودید؟

• بنده انورشاه رحمانی، نماینده و مدیر مدرسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} متعلق به دفتر آیت‌الله‌العظمی سیستانی در استانبول هستم. در سال ۱۹۸۹ میلادی به ایران آمدم. اوایی که به ایران آمده بودیم، مرکز جهانی علوم اسلامی بود و ما را به نجف‌آباد اصفهان برای تحصیل زبان فارسی فرستادند. طی شش ماهی که در اصفهان سکونت داشتیم، زبان فارسی را فراگرفتیم. بعد از یادگیری زبان فارسی به تبریز رفته و در محضر آیت‌الله شیخ عبدالمجید بنایی در مدرسه حضرت ولی‌عصر ^{علیه‌السلام} بناب، دوسال تحصیلات مقدماتی را فراگرفتیم. بعد از تحصیلات مقدماتی به قم برگشته و حدود ۷ سال در قم سکونت داشتم و سپس به استانبول بازگشتم. اساتید زیادی بودند که از آنها استفاده کردیم؛ مانند حضرت آیت‌الله علوی گرگانی، آیت‌الله سیداحمد خاتمی، حاج آقای محسن قمی، استاد احمد عابدی و دیگر اساتید.

ه چطور شد که مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} را در استانبول تأسیس کردید؟

• سال۱۹۹۹ که به استانبول برگشتم، با چند نفر از دوستان خدمت حاج آقای شهرستانی رسیدیم و با موافقت ایشان مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} (نماینده‌گی ترکیه) را تشکیل دادیم. مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} در ابتدا یک انتشارات بود و کم‌کم در زمینه‌های دیگر فرهنگی‌اجتماعی حرکت‌های عظیمی انجام داد؛ از جمله بخش زن دانا، انتشارات آل‌البیت ^{علیه‌السلام}، وقف آل‌البیت ^{علیه‌السلام} و مجمع علمای آل‌البیت ^{علیه‌السلام}. یک شعبه هم در آلمان و یک شعبه هم در شهر «ایغدیر» ترکیه باز کردیم. در نقاط دیگر هم نمایندگی‌هایی معین کردیم. از علمای برجسته هم خواهش کردیم و آنها هم قبول کردند و شخصیت‌های بزرگی در وقف و مؤسسه ما فعالیت می‌کنند.

کتاب‌های مختلفی هم در زمینه‌های عقاید، تاریخ، اخلاق و… که حدود ۲۰۰ عنوان کتاب است، چاپ کرده‌ایم. قریب به ۲۰ کتاب در آلمان و برلین به زبان آلمانی چاپ کردیم. مجله محبتی را به زبان ترکی و آلمانی برای بچه‌ها چاپ کردیم. کنفرانس‌های بین‌المللی برای معرفی معارف اهل‌البیت ^{علیه‌السلام} برگزار کردیم و رئیس سازمان دیانت ترکیه و نماینده‌های مراجع در آن شرکت کردند. در ماه محرم هم در میدان تاریخی سلطان احمد استانبول، خیمه عاشورا زدیم و با برگزاری مسابقات مختلف هزاران جوان را، به زیارت عتبات عالیات فرستادیم.

ه در مؤسسه چند نفر و از چه ملیت‌هایی فعالیت می‌کنند؟

• آیت‌الله‌العظمی سیستانی در ترکیه طلبه ایرانی و

نداریم. فعالیت‌های سیاسی را از نزدیک زیر نظر داریم، ولی وارد کارهای دیپلماسی نمی‌شویم.

ه الان مشغول ساخت حسینیه برای زوار در کربلا هستید. درباره این فعالیت‌هایتان هم توضیح می‌دهید؟

• ما کارهای مختلفی در کشورهای اسلامی داریم. در نجف اشرف یک مدرسه و مجتمع فرهنگی و در کربلای معلی یک حسینیه عظیم برای ترک‌ها می‌سازیم. از فعالیت‌های دیگر ما، برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی بود. از عراق، ایران و کشورهای مختلف شرکت کردند. نماینده‌های آیت‌الله‌العظمی سیستانی، نماینده‌های مقام معظم رهبری و رئیس سازمان دیانت ترکیه، در این کنفرانس‌ها شرکت می‌کردند. در محرم کنفرانسی با عنوان وحدت مسلمین در حب امام حسین ^{علیه‌السلام} برگزار شد.

ه از اقتضانات کار تبلیغی و فرهنگی در ترکیه بگویید.

• در «ایاصوفیه» به‌مدت یک هفته خیمه عاشورا برپا کردیم و از همه اقشار برای بازدید آمدند. می‌دانید که از کشورهای زیادی به استانبول سفر می‌کنند و اینجا شهر سیاحتی است. لذا به دوستان گفتیم، یک کتاب در مورد عاشورا و امام حسین ^{علیه‌السلام} به زبان انگلیسی بنویسند تا در این خیمه‌ها در اختیار بازدیدکنندگان قرار بدهیم.

دوستان کتاب را آماده کردند و آوردند. نوشته بودند: یزید شراب‌خوار و حیوان‌باز و… بود. گفتم: نه، این طور نمی‌شود. باید دیدمان را تغییر بدهیم. اولاً اینکه شما می‌گویید: یزید شراب‌خوار بود. ما می‌خواهیم امام حسین ^{علیه‌السلام} را به غربی‌ها و مسیحی‌ها بشناسانیم. آنها این لفظ شراب‌خوار را که می‌شنوند، می‌گویند: وای یزید چه شخصیت باکلاس و بافرهنگی بوده؛ حتی نوع شرایش را هم می‌پرسند. دوم اینکه شما می‌گویید: یزید حیوان‌باز و میمون‌باز بوده. در حال حاضر سازمان‌هایی برای حمایت از حقوق حیوانات تأسیس شده و آنها می‌گویند: پس یزید چه شخصیت خوبی بوده که با حیوانات مسالمت‌آمیز برخورد می‌کرده است؛ چون در اکثر خانه‌های غربی‌ها یک حیوان مانند سگ، گربه و… به‌عنوان حیوان خانگی نگهداری می‌شود.

عراقی نمی‌فرستد. اعضای آل‌البیت ^{علیه‌السلام} که حدود ۴۰ نفر هستیم، همه ترکیه‌ای هستیم و عراقی و ایرانی نداریم. همه اعضا، ترک‌هایی هستند که در ایران و نجف درس خوانده‌اند و حالا به ترکیه برگشته‌اند. یک سازمانی را هم به‌نام وقف آل‌البیت ^{علیه‌السلام} ایجاد کردیم که قوی‌تر از مؤسسه است که حتی می‌تواند مدرسه و دانشگاه تأسیس کند. اصلاً اساسنامه وقف آل‌البیت ^{علیه‌السلام}، تأسیس مدرسه برای تربیت علمای شیعه بود. دولت هم تأیید کرده است؛ اما به‌خاطر موانع قانونی هنوز به نتیجه نرسیدیم. این وقف متفاوت از وقتی است که شما در ایران دارید.

ه مؤسسات شیعی در استانبول در چه قالب‌ها و جریان‌هایی مشغول فعالیت هستند؟

• در مورد جریان‌های داخل ترکیه هم باید گفت، جریان‌های داخلی خودشان حد و حدودی دارند. یک جریان به‌نام زینبیه است که حدود ۴۰ سال پیش توسط آقای شیخ صالح‌الدین اورگندوز به وجود آمد. جریان دیگر مربوط به ۳۰ سال پیش است که به احداث مؤسسه کوثر منجر شد. هر دو گروه کارهای زیاد و خدمات فراوانی انجام داده‌اند. زینبیه در بخش اجتماعی، تأسیس مساجد و مراسم عاشورا خدمات زیادی کرد. کوثر هم در بخش فرهنگی و چاپ کتاب، تلویزیون و مجله فعالیت بیشتری دارد. گروه سوم مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} است که تقریباً ۲۰ سال پیش تأسیس شد. مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} اولین مؤسسه‌ای است که متعلق به یک مرجع تقلید است. در تاریخ ترکیه مؤسسه‌ای که به عنوان دفتر مراجع حساب شود، نبود و این مؤسسه پلی بین مردم و مرجعیت است. علمای برجسته و از اقشار مختلف با ما همکاری می‌کنند یا در ارتباط هستند.

ه حاج آقای شهرستانی چه سیاست‌هایی را برای مؤسسه آل‌البیت ^{علیه‌السلام} ترسیم کرده‌است؟

• مسئولیت مؤسسات آل‌البیت ^{علیه‌السلام} در شهرستانی است و دید ایشان بسیار وسیع است؛ یعنی از قم تا اروپا را نظارت و مدیریت می‌کنند و مشاوران بسیار قوی دارند. طریقه و روش کارشان با تمامی کشورها سازگار است. به این معنی که دور از سیاست هستند و اکثراً اجازه نمی‌دهند، علمایی که با ایشان کار می‌کنند، وارد کارهای تجاری شوند. تجارت، علماً را لکه‌دار می‌کند. وقتی علماً وارد این فاز شوند، نمی‌توانند راحت خدمت کنند. البته ایران استثناست، چون یک کشور اسلامی است و علمای ایران مردان سیاست هم هستند.

خیلی از سیاسیون دوست دارند که با ما در ارتباط باشند. درب مؤسسه ما به روی همه باز است و همه می‌توانند بیایند؛ ما هم می‌توانیم به دعوت آنها جواب بدهیم؛ اما ارتباط سیاسی و سازمانی با دولت و مسئولان و… نداریم. این اجازه را از سوی حاج‌آقای شهرستانی

کنیم. امام حسین ^{علیه‌السلام} کسی بود که همه دم و نداشت را فدای حقوق انسان‌ها و عزت انسان کرده است. کسی که در مقابل یزیدی ایستاده است که به هیچ حقوقی پای‌بند نیست، چرا نتوانستیم این واقعه را توضیح بدهیم؟ مگر امام زمان ^{علیه‌السلام} نخواهد آمد؟ مگر ایشان یک حکومت جهانی تشکیل نخواهند داد؟ این چیزها را ما نتوانستیم به‌روز کنیم و به اروپایی‌ها بفهمانیم. مشکل ما این است که نتوانستیم امام حسین ^{علیه‌السلام} و یزید را به‌روز کنیم. ما می‌توانیم این کار را انجام بدهیم؛ به‌شرطی که اعتقاد شیعه را به‌روز کنیم و با قالب امروز ارائه بدهیم.

بنده یک مقاله‌ای نوشتم که حضرت فاطمه ^{علیه‌السلام} اگر در استانبول زندگی می‌کرد، چه می‌شد؟ آیا امام حسین ^{علیه‌السلام} را به مدرسه لایت‌ها می‌فرستاد؟ آیا امام حسین ^{علیه‌السلام} از گوشی‌های هوشمند استفاده می‌کرد؟ آیا حضرت فاطمه ^{علیه‌السلام} تلویزیون تماشا می‌کرد؟ حضرت چه نوع پوششی را استفاده می‌کرد؟ تمام این سؤالات را پرسیدم و گفتم؛ اگر بتوانید برای اینها جواب پیدا کنید، تمام موانعی که نمی‌توانیم به اروپا برسیم و اهل‌بیت ^{علیه‌السلام} را بشناسانیم، برطرف می‌شود؟ تمام موانعی که نمی‌توانیم به زنان و یا جوانان رسیدگی کنیم و آنها از دست می‌روند، برطرف می‌شود. اصلاً مشکل ما این است که نمی‌توانیم حضرت فاطمه ^{علیه‌السلام} را از آسمان به خیابان‌های تهران و استانبول بیاوریم.

حضرت فاطمه و زینب و… باید به خیابان‌های ما بیایند و خانم‌های ما را ببینند! مشکلات آنها را ببینند و چاره کنند. حضرت فاطمه ^{علیه‌السلام} برای چاره مشکل ما آمده بود؛ نه اینکه فقط ایشان را تقدیس کنیم.

سؤال این است که چرا غربی‌ها امام حسین ^{علیه‌السلام} را نمی‌شناسند؟ ۲۰ سال است که اربعین شناخته شده و ۲۰– ۲۵ میلیون زائر پیاده می‌روند و گریه می‌کنند و محبت خودشان را نشان می‌دهند. صدها میلیون دلار پول خرج می‌شود. با این وجود، چرا جهانیان امام حسین ^{علیه‌السلام} را نمی‌شناسند؟ به‌طور مثال، یک درخت را در فلان جا قطع می‌کنند تا یک هفته خیرش در همه‌جا می‌پسجد؛ پس چطور خیر اربعین را پوشش نمی‌دهند؟ اینها مشکلات مهمی است که باید رویشان کار شود؟

در همه بخش‌ها کارهای مختلف را باید امتحان کرد. فکر می‌کنید غربی‌ها چکار می‌کنند؟! اولاً یک شخصیت را با اینمیشن معرفی می‌کنند، از آن شخصیت قهرمان می‌سازند، بعد عروسکش را درست می‌کنند، کتاب راجع به آن شخصیت می‌نویسند، روی لباس‌ها عکسش را چاپ می‌کنند. و… یعنی یک کار فرهنگی همه‌جانبه را شروع می‌کنند. اگر یک روز امام زمان ^{علیه‌السلام} ظهور کند، کربلا و امام حسین ^{علیه‌السلام} مقدمات کار است. مقدمات ظهور امام زمان ^{علیه‌السلام} با عاشورا و اربعین است. باید امام زمان ^{علیه‌السلام} را به جهانیان بشناسانیم و ارائه بدهیم. نه اینکه فقط علماً تبلیغ کنند. از بعد‌های مختلف می‌توان این کار را کرد؛ فیلم، انیمیشن، کتاب، کنفرانس، تدریس در مدارس و دانشگاه و… ایران مرکز این تغییرات است. هر کاری که شما انجام بدهید، ما هم یاد می‌گیریم و انجام می‌دهیم؛ یعنی انقلاب اساسی از حوزه‌ها و دانشگاه‌های ایران باید شروع شود.

ه پس از مدرن شدن ترکیه، چه عواملی باعث حفظ اعتقادات مسلمانان در این کشور شده‌است؟

• شاید برای شما عجیب باشد، یکی از علت‌های اساسی که توانسته است، اعتقادات مسلمین و اهل‌سنت در ترکیه را نگه دارد، نماز جمعه است. در ترکیه همه‌جا مسجد هست و اگر با این روحانی رابطه خوبی ندارند، به مسجد دیگری می‌روند. شما ببینید حتی کسی که نماز نمی‌خواند؛ ولی نماز جمعه را شرکت می‌کند. همین هفته‌ای یک بار نماز جمعه توانسته است، اعتقاد این‌ها را حفظ کند. حدود ۹۰هزار مسجد در ترکیه هست و مردم هفته‌ای یکبار برای اقامه نماز جمعه به این مساجد و پایگاه‌ها می‌روند.

نوع ساخت مسجد هم مهم است. به نوع ساخت مسجد در ایران و عراق خیلی اهمیت نمی‌دهند؛ اما وقتی وارد مساجد اهل‌سنت می‌شوید، دوست دارید، ساعت‌ها بنشینید و لذت ببرید. هر مسجد عظمت یک کشور را نشان می‌دهد. مساجد باید طوری باشند که وقتی وارد می‌شوید، احساس آرامش کنید.

در این‌جا(استانبول) مساجد برای نماز جمعه پر می‌شود. علماً گفتند: حتی اگر نماز هم نمی‌خوانید، نماز جمعه را بیایید؛ همین فعالیت ریشه اسلام‌گرایی را در ترکیه حفظ کرده است. از ما بسیار سؤال می‌پرسند که چطور شده با اینکه غربی‌ها در استانبول و ترکیه سرمایه‌گذاری کرده‌اند؛ اما نتوانستند، روحیه جوانان اهل‌سنت و اسلام‌گرایی را ریشه‌کن کنند؟ درست است که ظاهر ترکیه خراب شده بود؛ اما ما توانستیم با مساجد و نماز جمعه ریشه مذهب و اسلام‌گرایی را حفظ کنیم. اصلاً زدوگان با این مساجد و نماز جمعه‌ها روی کار آمد.

حقوق بشر را هم باید تعریف کنیم. یکی از مشکلات ما در تاریخ و امروز این است که امام حسین ^{علیه‌السلام} را آدیدت(به‌روز) نکرده‌ایم؛ همین‌طور یزید را هم باید تجدید

قدس و فلسطین تأکید کرد و با عادی‌سازی روابط هر کشور یا گروهی با رژیم صهیونیستی مخالفت کرد.

این اتحادیه اشاره کرد: بیشتر بیانیه‌های متعددی در محکومیت عادی‌سازی روابط با اشغالگران قدس، مسجدالاقصی و فلسطین صادر کرده و همایش‌ها و کنفرانس‌های متعددی، در تأکید بر اولویت این مسئله و حرمت عادی‌سازی روابط برگزار کردیم.

اتحادیه علماً خواستار به‌کابگیری تمامی تلاش‌های مادی و معنوی برای آزادسازی تمامی سرزمین‌های اشغالی، از راس آن مسجدالاقصی و قدس شد. شایان ذکر است که کشورهای عربی از جمله امارات، مراکش، بحرین، سودان و همچنین مصر و اردن توافقمنامه عادی‌سازی روابط با اسرائیل امضا کردند.

• اخبار کوتاه جهان

• آمریکا

ه در فناوری مافوق صوت عقب‌مانده‌ایم؛ ژنرال چهارستاره نیروی فضایی آمریکا: توانمندی‌های موشکی مافوق صوت آمریکا به‌اندازه چین یا روسیه پیشرفته نیست. این امر نشان می‌دهد که آمریکا در توسعه جدیدترین و پیشرفته‌ترین تسلیحات عقب مانده است.

ه نقشه مخفیانه ترامپ برای کاهش اعتماد مردم به حکومت ایران: یاهونیوز: دولت سابق آمریکا کارزار مخفیانه گسترده‌ای برای بی‌ثبات نشان دادن ایران و کاهش اعتماد مردم به نظام کشورشان طراحی کرده بود. این طرح که در ۲۰۰ صفحه به توصیف گزینه‌ها علیه ایران پرداخته بود، اقداماتی را شامل می‌شد که قرار بود، ایرانی‌ها را درباره اینکه کنترل کشورشان را در دست دارند یا درباره اینکه توان مبارزه در جنگ را دارند یا نه، به تردید بیندازد.

ه کشف اجساد کودکان سرخپوست در آمریکا: بقایای اجساد بیش از ۱۰۰ دانش‌آموز بومی سرخپوست در مدرسه‌ای در ایالت نبراسکای آمریکا کشف شد.

ه پهپادهای ایران نمایش قدرت نظامی تهران هستند: نشریه نشنال‌اینترست: پهپادهای ایرانی ابزاری غیرقابل انکار برای نمایش قدرت نظامی این کشور هستند. ایران از بسیاری از کشورهایی که دو یا سه برابر بیشتر برای امور دفاعی هزینه می‌کنند، هواپیماهای بدون سرنشین تولید می‌کند.

ه تمرین پرتاب بمب اتمی از سوی جنگنده‌های آمریکایی: رسانه‌ها خبر دادند که جنگنده‌های اف–۱۵ ایگل نیروی هوایی آمریکا به‌تازگی پرتاب بمب اتمی را برای سنجش میزان آمادگی خود تمرین کردند.

ه متهم اماراتی رئیس اینترپل شد! احمد ناصرالرئسی، مسئول امنیت وزارت کشور امارات که از سوی سازمان‌های حقوق بشری به شکنجه زندانیان متهم است، به‌عنوان رئیس پلیس بین‌الملل تعیین شد.

ه اعتراف آمریکا به دقت بالای موشک‌های ایران: فرمانده نیروهای توریست سنتکام: موشک‌های ایران از توان اثبات‌شده‌ای برای حمله دقیق به اهداف برخوردار هستند. ایرانی‌ها پلنفرم بسیار قابلی از موشک‌های بالستیک ساخته‌اند. **ه اسرار واکنس فایزر به سرقت رفته:** شرکت فایزر اعلام کرد که یکی از کارمندان باسابقه‌اش که در بخش آمار کار می‌کرده، تعدادی از اسناد محرمانه از جمله اسناد مربوط به ساخت واکنس کرونا را به سرقت برده است.

ه خیزش شیطان بزرگ برای تجزیه یمن: پایگاه الاخباریه الیمنیه خبر داد: فرستاده آمریکا در یمن با شماری از گروه‌های این کشور، نشستیی برگزار و در آن مسئله تجزیه یمن به دو قسمت جنوبی و شمالی را مطرح کرده است.

• انگلیس

ه انگلیس به‌دنبال ممنوعیت ارسال پیام بزرگسالان به کودکان: نگرانی از اثرات سوء شبکه‌های اجتماعی بر روی کودکان در انگلیس، تا بدان حد افزایش یافته که مقامات این کشور به دنبال ممنوع کردن ارسال پیام مستقیم توسط بزرگسالان به کودکان هستند. مدیر اجرایی سازمان تنظیم مقررات رسانه‌ای انگلیس موسوم به آفکام، هشدار داده: افرادی که بی‌اعتنایی کنند، باید مجازات شوند.

ه جان‌باختن ۳۱ پناهجو مقابل چشم مدعیان حقوق بشر: رویترز: ۳۱ پناه‌جو پس از واژگونی قایق آنها هنگام عبور از «کانال مانش» از مبدأ فرانسه به انگلیس جان باختند که بدترین فاجعه ثبت‌شده در خصوص مهاجران در آب‌های بین این دو کشور است.

• رژیم اشغالگر صهیونیستی

ه ایرانی‌ها در روز اسرائیل را آزار می‌دهند: بنت: نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی: ایرانی‌ها درحالی‌که با امنیت در تهران نشسته بودند، اسرائیل را با موشک محاصره کردند. آن‌ها ما را از راه دور اذیت می‌کنند و به ما آسیب می‌زنند. حتی اگر توافقی بین ایران و ابرقدرت‌ها وجود داشته باشد، اسرائیل جزئی از آن نیست و به آن متعهد نیست.

ه مالزی اجازه ورود به تیم اسکواش رژیم اشغال‌گر صهیونیستی نداد: مقام‌های دولتی مالزی اعلام کردند، اجازه حضور به تیم رژیم اشغال‌گر قدس برای حضور در مسابقات جهانی اسکواش که قرار است، ۱۶ آذر در این کشور برگزار شود، نمی‌دهند.

• روسیه

ه می‌توانیم ۳۲ ماهواره ناتو را نابود کنیم: تلویزیون دولتی روسیه اعلام کرد: شلیک آزمایشی موشک به ماهواره قدیمی شوروی سابق یک شلیک هشدار به غرب بود و موشک‌های ضد ماهواره مسکو می‌توانند، ۳۲ ماهواره ناتو را منهدم کنند تا همه موشک‌ها، هواپیماها و کشتی‌های آن‌ها کور شوند.

ه ایرانی‌ها تحت فشار کاری انجام نمی‌دهند: نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی: آمریکا برای مدت‌های بسیار طولانی با ایرانی‌ها مذاکره نکرد و فراموش کرد که ایرانی‌ها وقتی تحت فشار باشند، کاری انجام نمی‌دهند. آن‌ها اگر تحت فشار قرار بگیرند، مقاومت می‌کنند.

• لبنان

ه افشای سرمایه‌گذاری بزرگ عربستان ضد حزب‌الله: منابع لبنانی گزارش دادند که عربستان ضمن ارسال پیام‌های تهدید‌آمیز برای لبنان در صورت عدم برکناری یا استعفای جورج قرداحی، در تلاش برای تشکیل یک ائتلاف سیاسی ضد حزب‌الله در انتخابات پارلمانی لبنان است.

• سودان

ه ۷۰ کشته در ناآرامی‌های اخیر سودان: در تظاهرات اخیر سودان در اعتراض به کودتای نظامی، ۴۰ معترض کشته شدند و ۳۰ سודانی دیگر، در یک درگیری مسلحانه قبیله‌ای جان خود را از دست دادند.